



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Πρόγραμμα επικαιροποίησης γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ

“ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ”

2<sup>Η</sup> ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

*Η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα και τον κόσμο: συγκριτική παρουσίαση*

Συγγραφική Ομάδα:

**Δρ. Παναγιώτης Λιαργκόβας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου**

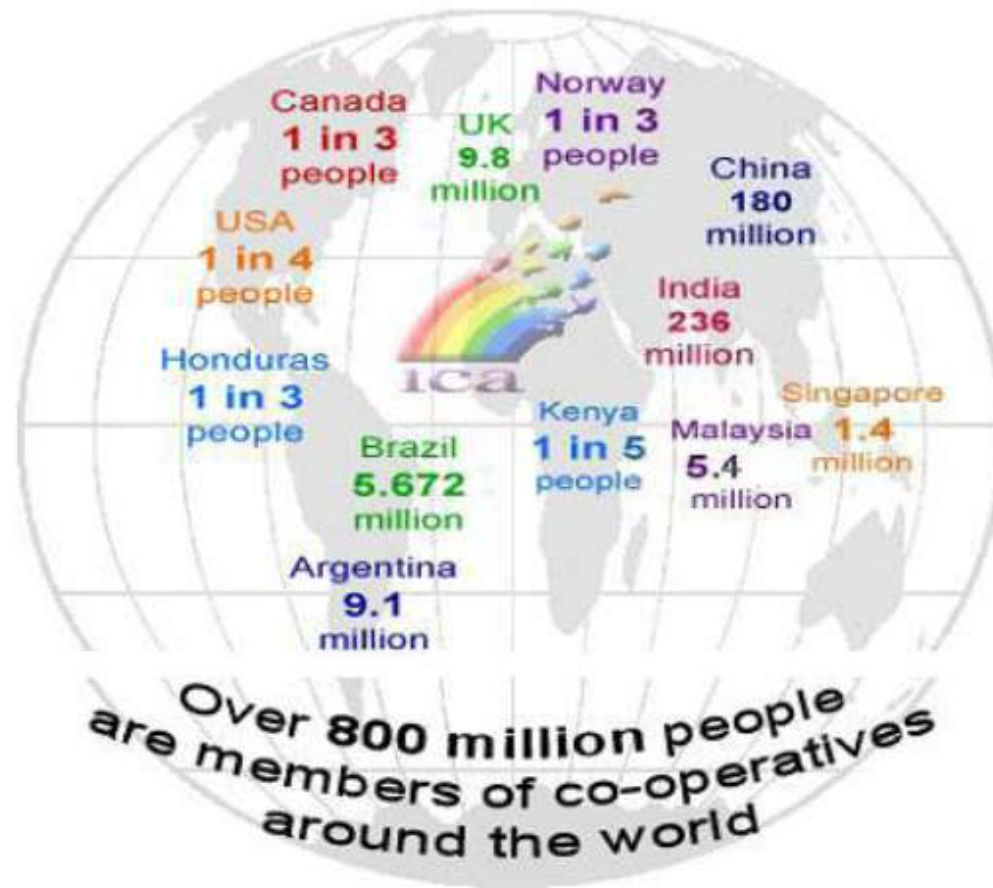
**Δρ. Νικόλαος Αποστολόπουλος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου**



## Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στη διεθνή κοινότητα

- ❑ Το 1895 ιδρύθηκε η διεθνής συνεταιριστική συμμαχία (International Co-operative Alliance – ICA) με τη συμμετοχή εκπροσώπων από την Αργεντινή, την Αυστραλία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, τις ΗΠΑ, την Ινδία, τη Γερμανία και άλλες χώρες με στόχο την προώθηση, την ανάπτυξη, τον καθορισμό και την προάσπιση των συνεταιριστικών αρχών. Σήμερα τα εγγεγραμμένα μέλη της Ένωσης ανέρχονται σε 221 συνεταιριστικές οργανώσεις, που προέρχονται από 89 χώρες και αντιπροσωπεύουν πάνω από 800 εκατομμύρια άτομα.
- ❑ Τις τελευταίες δεκαετίες οι κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν αναπτυχθεί σε όλο σχεδόν τον αναπτυγμένο και αναπτυσσόμενο κόσμο. Ο παρακάτω πίνακας που είναι από έκθεση του Γ.Γ. του ΟΗΕ αποτυπώνει τα πληθυσμιακά και οικονομικά μεγέθη της συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας. Δείχνει ότι οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις των 800.000 μελών παρέχουν πάνω από 100.000 θέσεις εργασίας.

## Μέλη σε συνεταιριστικές επιχειρήσεις

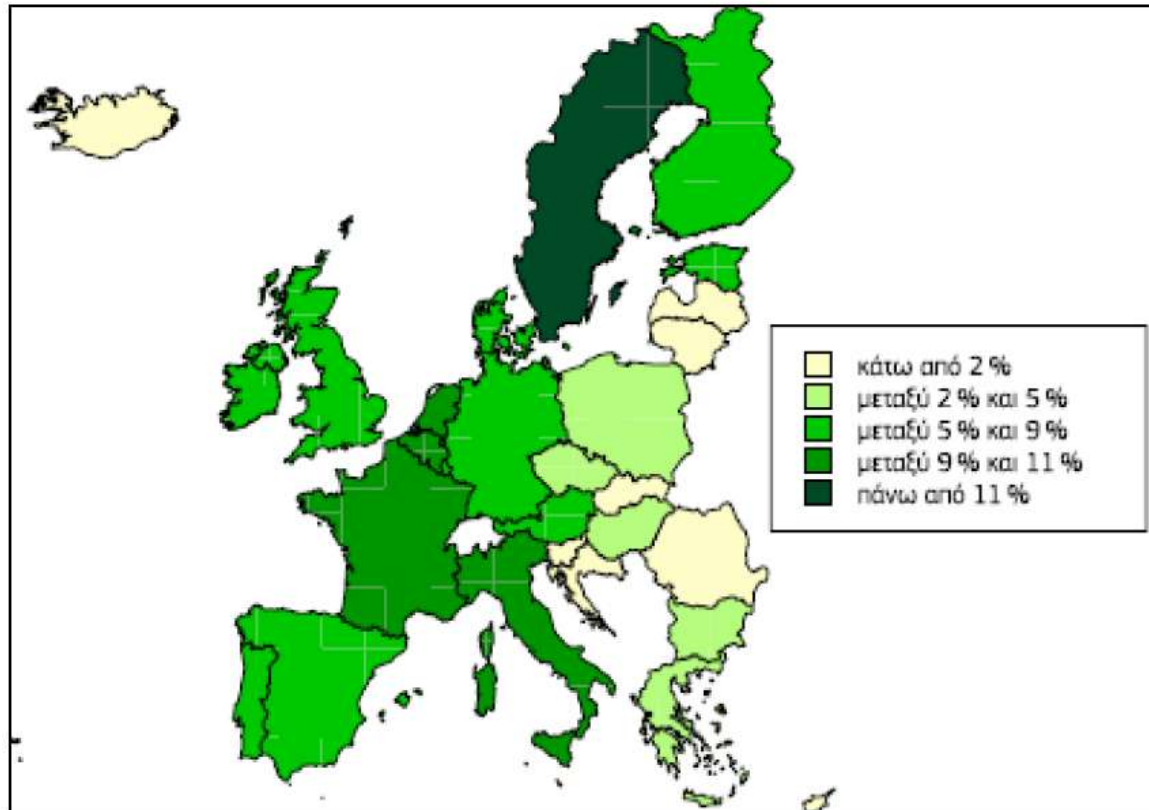


Πηγή: Έκθεση του Γ.Γ. του ΟΗΕ <http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/OHEgr.pdf> και <http://www.ica.coop/coop/statistics.html> <http://www.global300.coop/>

## Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στην Ευρώπη: Η ευρωπαϊκή εμπειρία

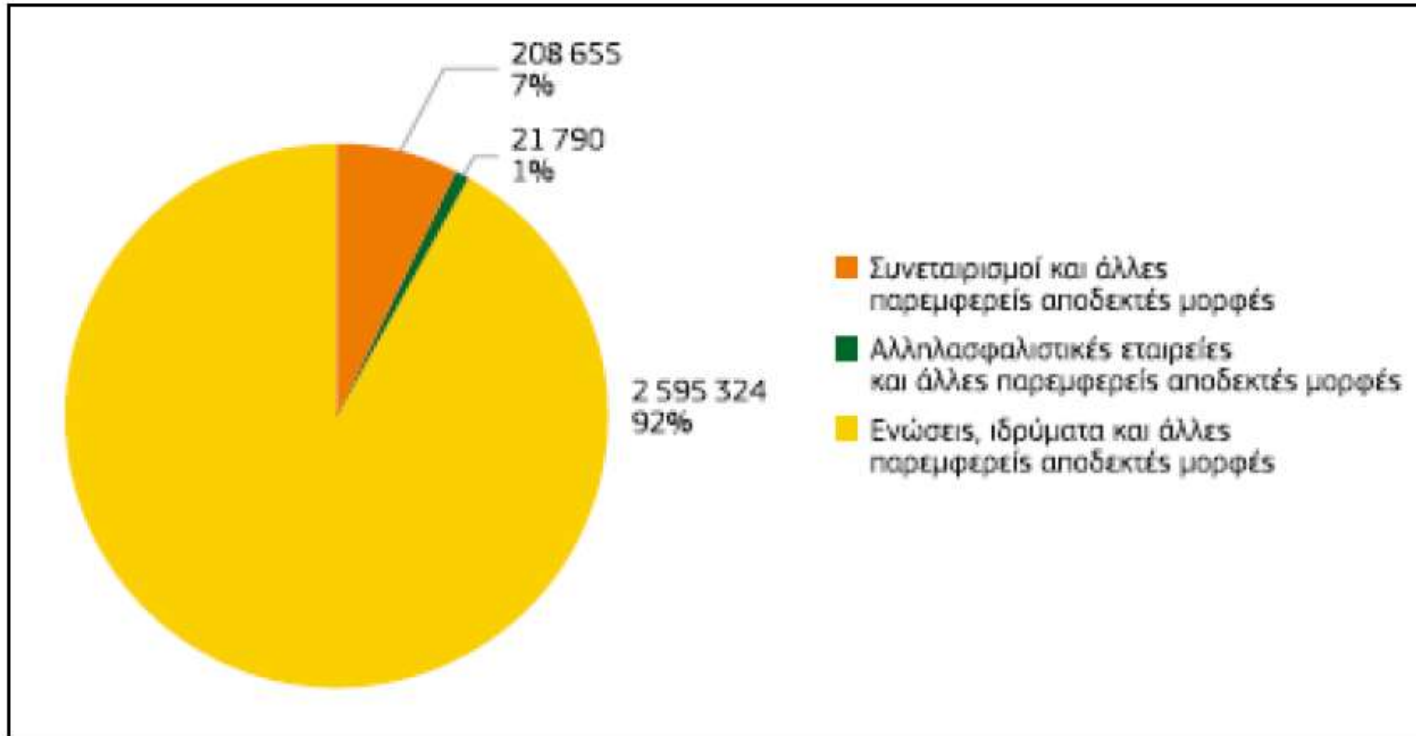
- ❑ Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στην Ευρώπη έχουν ζωή είκοσι πέντε χρόνων. Έκαναν την εμφάνισή τους στην Ιταλία το 1991 με τις επιχειρήσεις του κοινωνικού συνεταιρισμού που θεσμοθετήθηκαν με τον νόμο 381/1991. Τέτοια ήταν η άνθιση των επιχειρήσεων αυτών στην Ιταλία που τη δεκαετία 1991-2000 οι θέσεις εργασίας στους κοινωνικούς συνεταιρισμούς, αυξήθηκε κατά 400% (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, 2011). Σήμερα στην Ιταλία λειτουργούν 97.699 κοινωνικές επιχειρήσεις από τις οποίες 71.578 είναι επιχειρήσεις και 26.121 είναι ενώσεις που προσφέρουν 1.128.381 θέσεις εργασίας και αριθμούν 12.293.202 μέλη.
- ❑ Μια χαρακτηριστική περίπτωση κοινωνικής επιχείρησης ενταγμένης στην κοινωνική οικονομία είναι ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Φροντίδας στην Καλαβρία Ιταλίας που ιδρύθηκε, το 1990, από εννιά άνεργες γυναίκες με στόχο τις υπηρεσίες παιδικής φροντίδας, τη φροντίδα ηλικιωμένων, ατόμων με αναπηρία και νέων που αντιμετώπιζαν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Τα έσοδά του προέρχονταν από τις συμβάσεις με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις τοπικές επιχειρήσεις καθώς και τις αμοιβές ιδιωτών.
- ❑ Μια άλλη χαρακτηριστική περίπτωση είναι η κοινοπραξία In Concerto στο Καστελφράνκο Βένετο της βορειοδυτικής Ιταλίας που ιδρύθηκε το 2002 από 22 τοπικούς κοινωνικούς συνεταιρισμούς και απασχολεί πάνω από 1300 εργαζόμενους, φτάνοντας στο σημείο να εξαγάγει προϊόντα στην Κίνα όταν η Κίνα έχει κατακλύσει την Ευρώπη με δικά της προϊόντα.

## Μερίδιο κοινωνικής οικονομίας στην απασχόληση



Πηγή: Από δεδομένα Ciriec International (2012), “The Social Economy in the European Union

## Τύποι οργανισμών και η συμβολή στην κοινωνική οικονομία



Πηγή: Ciriec International (2012), "The Social Economy in the European Union"

## Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα

- ❑ Η κοινωνική οικονομία και η κοινωνική επιχειρηματικότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις, που τις συναντάμε στο διεθνές οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον δεν είναι διαδεδομένες στην Ελλάδα, ούτε έχουν διαμορφώσει μια μακροχρόνια παράδοση. Εξάλλου και το θεσμικό και εφαρμοστικό πλαίσιο που διέπει την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα της χώρας έχει ζωή, μόλις, τεσσάρων χρόνων αφού θεσμοθετήθηκε με τον νόμο 4019/2011 για την Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (ΦΕΚ Α' 216/11).
- ❑ Εξαίρεση αποτελούν οι συνεταιρισμοί και οι διάφορες μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται, κυρίως, στα αγροτικά προϊόντα, όπως οι συνεταιρισμοί γυναικών, οι κοινωνικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης ευθύνης, πολιτιστικών συλλόγων με οικονομικές δραστηριότητες κ.ά.
- ❑ Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις διακρίθηκαν από τον προαναφερόμενο νόμο στις: Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού.